

підводяться підсумки, робляться висновки; виокремлювати засоби міжфразового зв'язку (отже, отже, таким чином і ін.), висновки і узагальнення, підведення підсумків, логічний висновок, який є результатом процесу міркування і часто містить авторську оцінку.

Література:

1. Давыдова А.Н. Тексты и задания по русскому языку: Учебное пособие по русскому языку для иностранных студентов 3 курса экономических специальностей / Давыдова А.Н., Копылова Е.В., Санина Л.П. – Х.: ХНУ имени В.Н. Каразина, 2011. – 124 с.
2. Иванова Л.А. Обучение научной речи иностранных студентов на основе текста по специальности // Текст: проблемы и перспективы. Аспекты изучения в целях преподавания русского языка как иностранного: Материалы III Междунар. науч.-практ. конф./ Л.А. Иванова, Л.А. Самохина. – М.: Изд.-во Моск. ун.-та, 2004. – С. 109-111.
3. Клобукова Л.П. Обучение языку специальности / Л.П. Клобукова. – М.: Рус. яз., 1987. – 870 с.
4. Метс Н.А. Структура научного текста и обучение монологической речи / Н.А. Метс, О.Д. Митрофанова, И.Т. Одинцова. – М.: Рус. яз., 1981. – 140 с.
5. Митрофанова О.Д. Научный стиль речи: проблемы обучения / О.Д. Митрофанова. – М.: Русский язык, 1985. – 128 с.
6. Мотина Е.И. Язык специальности: лингвометодические основы обучения русскому языку студентов-нефилологов / Мотина Е.И. – М.: Русский язык, 1988. – 176 с.
7. Новиков А.И. Семантика текста и ее формализация / А.И.Новиков. – М.: Русский язык, 1983. – 135 с.
8. Погорельская Л.И. Особенности научного текста в учебном пособии по языку специальности / Л.И. Погорельская // Русский язык и литература в пространстве мировой культуры: Материалы XIII Конгресса МАПРЯЛ, г. Гранада, Испания, 13-20 сентября 2015. – Том 10. – С. 830-834.

Рольова гра у навчанні іноземних студентів-медиків

Кулішенко Л.А.

Сумський державний університет

e-mail: kulish070201@gmail.com

Для успішної реалізації особистісного потенціалу кожного студента у навчально-виховному процесі мають бути створені умови для формування таких якостей особистості, як мобільність, уміння інтегруватись у динамічне суспільство, критичність мислення, уміння генерувати нові ідеї, здатність приймати нестандартні рішення й нести за них відповідальність, комунікативні уміння, уміння працювати в команді, уміння моделювати навчальні та виховні ситуації тощо. Вирішенню таких завдань сприяє застосування інтерактивних технологій навчання. Теоретичні аспекти, пов'язані з визначенням сутності

інтерактивних методів, їх класифікації, визначенням найбільш поширених і придатних їх видів для розв'язання навчальних завдань набули висвітлення в працях О. Коротаєва, Г. Мітіна, Г. Шевченко, М. Скрипник, Л. Пироженко, О. Пометун та ін. учених, які обґрунтовують доцільність застосування інтерактивних методів для підвищення ефективності процесу навчання.

Метою розвідки є з'ясування ефективності використання методу рольової гри у роботі викладача української мови з іноземними студентами.

Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен студент відчуває свою успішність та інтелектуальну спроможність. Особливість інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес здійснюється за умови постійної, активної взаємодії усіх його членів. Аналізуючи свої дії та дії партнерів, учасники навчального процесу змінюють свою модель поведінки, більш усвідомлено засвоюють знання та вміння.

Інтерактивні технології навчання О. Пометун, Л. Пироженко поділили на чотири групи: парне навчання (робота студента з викладачем чи однолітком), фронтальне навчання, навчання у грі, навчання у дискусії [2; 46]. На сьогодні у вищій школі переважно використовують такі інтерактивні методи, як: тренінги, ситуаційні задачі, майстер-класи, прес-конференції, кейс-методи, ігрове навчання, круглі столи, мультимедійні лекції та практичні заняття.

Як інтерактивна технологія, у навчанні студентів застосовується гра. За методикою проведення ігри поділяються на ігри-змагання, сюжетні, рольові, ділові, імітаційні та ігри-драматизації [1; 142]. У методиці навчання іноземних мов традиційним є поділ ігор на мовні (фонетичні, орфографічні, лексичні, граматичні тощо) та мовленнєві (за іншою термінологією, комунікативні).

Цілісну комунікативну гру (продуману систему ситуативних і рольових ігор) варто застосовувати в навчанні української мови як іноземної зі студентами початкового етапу, які повинні оволодіти нормами комунікативної

поведінки в типових ситуаціях спілкування: в університеті, транспорті, магазинах, закладах харчування, аптеці, у лікаря, у місцях відпочинку тощо. У такому випадку персонажами цілісної гри виступають самі іноземні студенти (у ролі покупця, клієнта, пацієнта та інших можливих учасників уявної комунікативної взаємодії – продавця, офіціанта, лікаря тощо). Коли студент грає самого себе, відбувається його стимуляція до активного спілкування. Реальні ситуації, які виникають у житті студентів, формують суб'єктивну мотивацію – у них з'являється впевненість у своїх силах і можливостях. На цьому етапі формування комунікативних умінь та навичок, безперечно, методично доцільним буде постійне чергування ролей, а не закріплення їх за одним студентом, оскільки для засвоєння іноземцями різних моделей мовленнєвої поведінки необхідним є оволодіння способами вербалізації типових комунікативних ситуацій, які представлені в мовленні різних персонажів цілісної комунікативної гри [3].

Особливий інтерес у студентів викликає рольова гра «Лікар-пацієнт», якій властиві риси не тільки навчальної, але й професійної діяльності. У цій грі використовуються комунікативні ситуації для вирішення конкретних питань, які виникають під час практичної роботи медичного працівника. З метою максимального наближення до реальних умов майбутньої професійної діяльності у цій рольовій грі передбачені ситуації, з якими вони можуть зіткнутися у своїй майбутній роботі, як-от: оформлення медичної карти, прийом пацієнтів (виявлення загальних і специфічних скарг пацієнтів, призначення лікування тощо).

Для студентів старших курсів цікавою та корисною є рольова гра «Наукова конференція», яку можна розглядати як «репетицію» до справжньої наукової конференції, під час якої студенти виступають з доповідями українською мовою, відповідають на запитання «учасників» конференції, відстоюють свою точку зору, наводять аргументи на користь або проти тієї чи іншої гіпотези, а також обмінюються інформацією про останні досягнення у

сфері професійної діяльності. Важливим моментом під час підготовки до такої рольової гри є підбір тематики та розподіл ролей. Викладач повинен розподіляти ролі, враховуючи не лише лінгвістичні здібності, але й індивідуально-психологічні особливості кожного студента таким чином, щоб студент почувався природньо у своїй ролі, був зацікавлений у ній і мав можливість продемонструвати свої творчі здібності повною мірою. Практика показує, що використання рольових ігор у навчальному процесі значно підвищує мотивацію іноземних студентів.

Таким чином, застосування в навчальному процесі методу рольової гри дасть змогу студентам-іноземцям розширити, активізувати й закріпити словниковий запас фахових лексем, що водночас інтенсифікує навчальний процес, наблизить його до умов реальної професійної діяльності, підвищить ефективність формування культури фахового мовлення медика.

Література:

1. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін.; За заг. ред. О. М. Пехоти. – К.: Видавництво А.С.К., 2001. – 256 с.
2. Пометун І. О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб. / І. О. Пометун. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.
3. Швець Г.Д. Ігрові технології у навчанні української мови як іноземної [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [//file:///C:/Users/mycomp/Downloads/Nvpuuppp_2016_5_20%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/mycomp/Downloads/Nvpuuppp_2016_5_20%20(1).pdf)

Актуальні проблеми вивчення гуманітарних наук іноземними студентами

Свинаренко Н.О., Добрунова Л.Е.

Харківський національний економічний університет імені С.Кузнеця

м. Харків, Україна

e-mail: nsvinarenko2@gmail.com; dobrunova.l@rambler.ru

До Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, останнім часом, приїждять на навчання громадяни Туркменистану, Туреччини, Узбекистану, Марокко, Сирії, Конго, Малі, Китаю, В'єтнаму, Азербайджану, Грузії та ін. У названому вище університеті вони прагнуть здобути спеціальності менеджерів, логістів, бізнес-адміністраторів, бухгалтерів, аудиторів, фахівців з фінансів, консалтингу, копірайтингу, міжнародного